

JUSTIITSMINISTEERIUM

VANDETÖLKIDE
KODA

Vandetõlgi eksami infotund

Maris Järve

Vandetõlkide Koja esimees,

Liisi Pars

Järelevalve ja õigusteeninduse talituse nõunik

10.10.2014

Vandetõlgi pädevus:

1. avaliku dokumendi tõlkimine;
2. tõlke raames ära kirja õigsuse kinnitamine;
3. tõlke raames väljatrüki õigsuse kinnitamine;
4. seaduste võõrkeelde tõlkimine;
5. välislepingute eesti keelde tõlkimine;
6. klientide nõustamine;
7. tõlgitava dokumendi või tõlke *apostille*'ga kinnitamise korraldamine.

Vastutus

Vandetõlgi tõlkega võtab vandetõlk vastutuse tõlke õigsuse eest (VTS § 8 lg 1).

Vandetõlk vastutab isiklikult oma kutsetegevuses süüliselt tekitatud varalise kahju eest (VTS § 15 lg 1).

Vandetõlgi eksam

Eesmärk:

kontrollida vandetõlgi kutsetegevuseks vajalikke teadmisi, oskusi ja isiksuseomadusi.

Eksamiosad:

1. õigusteadmiste kontroll;
2. keeleteadmiste kontroll;
3. kutsesobivusvestlus.

Õigusteadmiste kontroll

Eesmärk on kontrollida vandetõlgiks saada sooviva isiku oskust kasutada sobivaid allikaid juriidiliste tekstide tõlkimisel.

Õigusteadmisi kontrollitakse valikvastuste või lühivastuseid eeldavate küsimuste vormis ning eksamil on lubatud kasutada arvutit ja teisi abivahendeid. Keelatud on kõrvalise abi kasutamine.

Vastuses tuleb välja tuua õige vastuse variant ning vastuse aluseks oleva õigusakti pealkiri.

VTM § 16. Õigusteadmiste kontrollimine ja hindamine

(1) Õigusteadmiste kontrollimiseksamiosa eesmärk on kontrollida vandetõlgiks saada sooviva isiku oskust kasutada sobivaid allikaid juriidiliste tekstide tõlkimisel.

(2) Õigusteadmisi kontrollitakse valikvastuste või lühivastuseid eeldavate küsimuste vormis.

(3) Õigusteadmiste kontrollimisel on lubatud kasutada arvutit ja teisi abivahendeid. Eksamitöö tegemisel ei ole lubatud kasutada kellegi teise abi.

(4) Eksamikomisjon kinnitab enne eksami toimumist küsimused ja nende vastuste eest antavate punktide arvu iga küsimuse kohta.

(5) Õigusteadmiste kontrollimiseksamiosa loetakse sooritatuks juhul, kui selle vastuste eest saadud punktide arv on vähemalt 51 protsenti eksamikomisjoni kinnitatud maksimumpunktide arvust.

Kust leida vastuseid?

www.riigiteataja.ee

Millele juhtida tähelepanu?

Vandetõlgi seadus (lühend - VTS)

Vas

Õigusakt

[Menetlusteave](#)

[Rakendusaktid](#)

[Tõlge inglise keelde](#)

Väljaandja: Riigikogu

Akti liik: seadus

Teksti liik: algtekst-terviktekst

Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2014

Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv

Avaldamismarge: RT I, 23.12.2013, 1

Olulisimad õigusaktid

- vandetõlgi seadus;
- vandetõlgi määrustik;
- tsiviilseadustiku üldosa seadus;
- asjaõigusseadus;
- võlaõigusseadus;
- perekonnaseadus;
- pärimisseadus;
- äriseadustik;
- karistusseadustik;
- tsiviilkohtumenetluse seadustik;
- kriminaalmenetluse seadustik;
- halduskohtumenetluse seadustik.

Näiteid varasemast

1. Mis on „süüteod“ karistusõiguse mõistes?

- a) väärteod;
- b) kuriteod;
- c) nii väärteod kui kuriteod;
- d) distsiplinaarüleastumised.

2. Millisest õigusaktist on leitav töövõtulepingute legaaldefiniitsioon?

3. Millist toimingut ei tohi kehtiva regulatsiooni kohaselt teha vandetõlk, kes on saanud kutsetunnistuse eesti-inglise keelesuunal?

- a) Tõlkida kutsetegevuses dokumenti inglise-eesti keelesuunal;
- b) Kinnitada tõlgitava dokumendi ära kirja õigsust;
- c) Tõlkida kutsetegevuses dokumenti eesti-inglise keelesuunal;
- d) Kinnitada tõlgitava dokumendi väljatrüki õigsust;
- e) Kinnitada tõlke väliselt dokumendi ära kirja või väljatrüki õigsust.

Keeleteadmiste kontroll

Õiguse aluste testi läbinud isikud pääsevad keeleteadmiste kontrollimisele.

Eesmärk on kontrollida vandetõlgiks saada sooviva isiku juriidiliste tekstide tõlkimise oskust, muu hulgas õigusterminate tundmist, tõlke selgust ja üheselt mõistetavust, õiguskeelele omast stiili ja seda, kas tõlge säilitab oma juriidilise ja sisulise tähenduse.

1. Tõlkimine (~2h; 1800-2000 tähemärki)
2. Toimetamine (~1h; 1800-2000 tähemärki)

VTM § 18. Keeleteadmiste kontrollimise eksamiosa hindamine

- (1) Keeleteadmiste eksamiosa loetakse sooritatuks juhul, kui ei tõlkimis- ega toimetamisülesande lahendamisel ei ole kummagi eest antud üle viie miinuspunkti.
- (3) **Masked vead**, mille eest antakse **1,5–5 miinuspunkti**:
- 1) raske tõlkeviga, mis muudab teksti tähendust;
 - 2) osa lähtetekstist on välja jäetud või juurde lisatud, mille tõttu teksti tähendus muutub;
 - 3) grammatikaviga, millest nähtub, et tõlkija ei valda sihtkeelt nõutaval tasemel ja mille tõttu võidakse teksti valesti tõlgendada;
 - 4) kirjavahemärkide ebaõige kasutus, kui selle tõttu võidakse teksti valesti tõlgendada;
 - 5) segane või sihtkeelele mitteomane sõnastus, õiguskeelele mitteomane stiil, vabatõlge.
- (7) Komisjon võib lugeda keeleteadmiste eksamiosa muid vigu parandamata mitteamstatuks, kui tekstis esineb teksti sisu moonutav valetermin, termini väärkasutus, tekstiosa vahelejätmine, vabatõlge või muu teksti tähendust moonutav oluline viga.

VTM § 18. Keeleteadmiste kontrollimiseksamiosa hindamine (jätk)

(4) Kerged vead, mille eest antakse **0,5–1 miinuspunkti**:

1) tõlkeviga, mis ei mõjuta teksti üldist arusaadavust, näiteks kohmakas väljendusviis sihtkeeles, ebavajalikud lisandused, kordused;

2) osa lähtetekstist on välja jäetud või tõlkimata, kuid see ei mõjuta teksti üldist arusaadavust;

3) väiksem terminiviga, näiteks termin ei sobi konteksti;

4) väiksem grammatikaviga, mis ei mõjuta arusaamist lähteteksti mõttest;

5) väiksem kirjavahemärgiviga;

6) väiksemad sõnastusvead, õiguskeelele mitteomane stiil, mis ei mõjuta teksti üldist arusaadavust, nagu tautoloogia, kohmakus, anglitsismid, gallitsismid.

(5) Tõlkimisülesande või toimetamisülesande lahendamisel esineva korduva vea eest arvestatakse miinuspunkte ühel korral.

Näiteid keeleteadmiste kontrollist

- notariaalsed aktid (testamendid, müügilepingud, abieluvaralepingud jt)
- kohtulahendid (Riigikohtu lahendite otsing aadressil <http://www.riigikohus.ee/?id=11>; Riigikohtu lahendite otsing märksõnade järgi aadressil <http://www.riigikohus.ee/?id=11&indeks=0>; maa- ja ringkonnakohtu lahendite otsing aadressil https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/maa_ringkonna_kohtulahendid/main.html)
- õigusaktid (leitavad aadressilt www.riigiteataja.ee)
- õigusaktide seletuskirjad (leitavad aadressilt www.riigikogu.ee)
- registri väljavõtted
- jt juriidilise sisuga tekstid

JUSTIITSMINISTEERIUM

VANDETÕLKIDE
KODA

Aitäh!

Liisi Pars

Liisi.pars@just.ee

Maris Järve

Maris@dussan.ee